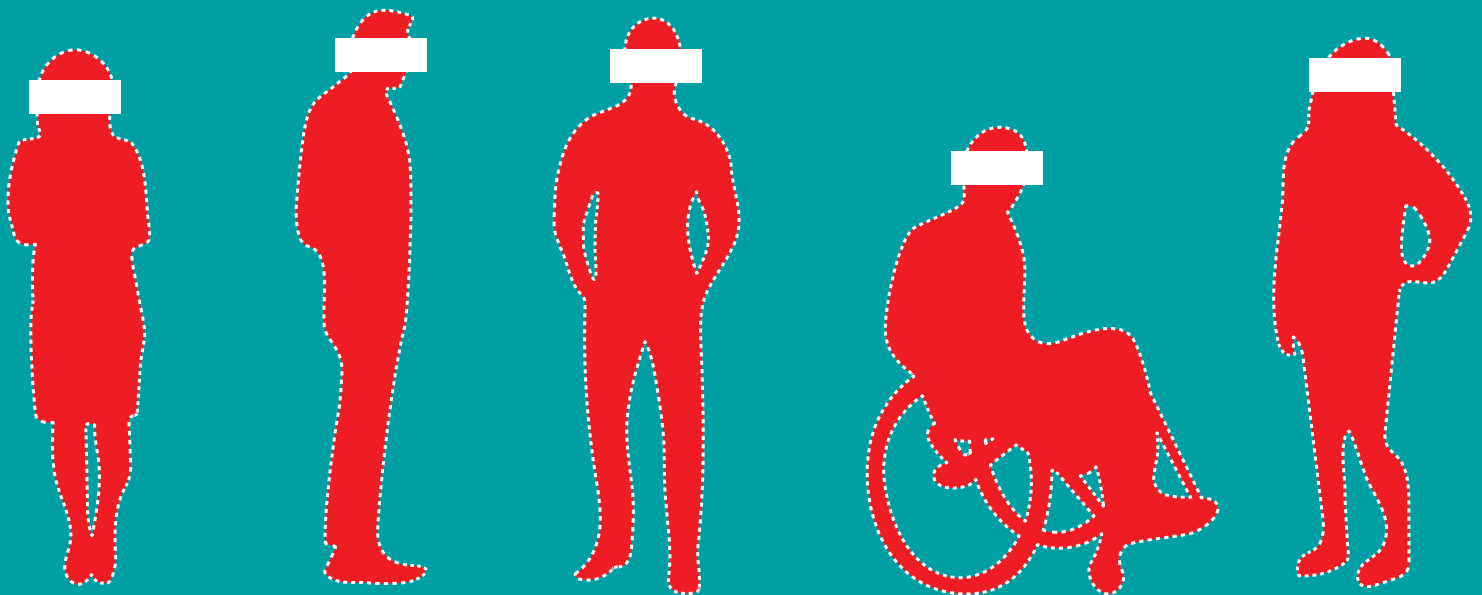

Antisemitski zločini iz mržnje

Antisemitski zločini iz mržnje

Antisemitizam je tisućljećima utjecao na židovske zajednice, te iznašao svoj najsuroviji izraz u Holokaustu, tijekom kojega su ubijeni milijuni Židova. Unatoč lekcijama koje su trebale biti naučene iz ovoga stravičnog događaja, antisemitizam nastavlja opterećivati židovske zajednice do danas, u oblicima od teorija zavjere do govora mržnje i netolerantnog diskursa. Prečesto se ova netolerancija može preobraziti u antisemitske zločine iz mržnje, uključujući nasilne napade na Židove. Utjecaj ovih zločina može rezultirati time da se Židovi boje nazočiti bogoslužjima, nositi vjersku odjeću ili simbole, ili se mogu ustručavati javno identificirati kao Židovi, kako u kulturnom tako i u vjerskom smislu. Prijetnja koju predstavljaju antisemitski zločini iz mržnje može čak prisiliti židovski narod na emigraciju. Antisemitizam utječe ne samo na Židove, nego i na društvo u cjelini. Njegovo postojanje također podcrtava šire trendove netolerancije prema drugim skupinama, a svatko ima ulogu u suzbijanju ovoga i svih drugih oblika netolerancije.

Što je zločin iz mržnje?

**Kazneno djelo
+ motiviranost
pređrasudama
= Zločin iz mržnje**

- Zločini iz mržnje sastoje se od dva elementa: kaznenoga djela i motiviranosti pređrasudama.
- Prvi je da zločini iz mržnje zahtijevaju da se dogodi osnovno kazneno djelo. Drugim riječima, počinjeno djelo mora predstavljati djelo prema kaznenom zakonu. Ako nema osnovnog kaznenog djela, onda nema ni zločina iz mržnje.
- Drugi element zločina iz mržnje je taj da počinitelj mora počiniti kazneno djelo s određenim pređrasudnim motivom ili motivima (kao što je pređrasuda protiv žrtvinog invaliditeta, vjere, etničke pripadnosti, boje kože i/ili spola). Prisutnost motiviranosti pređrasudom/ama je ono što zločine iz mržnje razlikuje od ostalih zločina.
- Zločin iz mržnje se dogodio onda kada je počinitelj namjerno ciljao pojedinca ili imovinu zbog jednog ili više zaštićenih obilježja, ili izrazio neprijateljstvo prema zaštićenim obilježjima tijekom zločina.

Što su antisemitski zločini iz mržnje?

Napadi na ljude ili prijetnje ljudima zbog njihovog stvarnog ili percipiranog židovskog identiteta, ili ciljanje osoba ili imovine povezane sa židovskim narodom ili zajednicama, predstavljaju antisemitske zločine iz mržnje. Pređrasuda se očituje ili u odabiru mete (kao što je židovsko groblje, sinagoga, škola ili spomenik žrtvama Holokausta), ili u izrazima antisemitizma rabljenim tijekom samoga zločina.

Antisemitski zločini iz mržnje događaju se diljem OEES-ova područja djelovanja. Izvješća ODIHR-a pokazuju kako antisemitski incidenti počinjeni iz mržnje uključuju napade na Židove kako na temelju vjerske tako i etničke pripadnosti. Takvi zločini mogu se dogoditi na sam dan ili oko židovskih vjerskih blagdana i dana od povijesne važnosti, uključujući Dane sjećanja na Holokaust. Počinitelji takvih zločina često rabe štetne stereotipe, narative i teorije zavjere o židovskom narodu i primjenjuju povijesne simbole (poput svastika) kako bi prijetili žrtvama i njihovim zajednicama.

Bdijenje u čast žrtvama ubijenim tokom napada na sinagogu u Pittsburghu, 28. listopada 2018, Washington, DC.

Panel diskusija koju je organizirao ODIHR u muzeju POLIN u Varšavi, koja se bavila ulogom obrazovanja u borbi protiv antisemitizma i drugih oblika netolerancije, 28. rujna 2016. (OSCE/ODIHR)

Kako prepoznati antisemitske zločine iz mržnje

Postoji niz pokazatelja koji mogu pomoći u prepoznavanju antisemitske predrasude u potencijalnom zločinu iz mržnje. Takvi pokazatelji, poznatiji kao „pokazatelji predrasuda“ mogu potaknuti vlasti da istraže zločin kao antisemitski zločin iz mržnje, omogućujući prikladan odgovor.

Sljedeća pitanja mogu pomoći u prepoznavanju antisemitskih zločina iz mržnje:

- Smatraju li žrtve ili svjedoci da je incident bio motiviran predrasudama prema Židovima?
- Je li bilo komentara, pisanih izjava, gesta ili grafita koji bi ukazali na predrasude? To može uključivati navode tipične za antisemitske klišeje, kao to da se Židove optužuje da su ubili Isusa, ili ritualno ubijanje nežidova (krvna kleveta), pozivajući se na teorije zavjere o židovskim spletkama kako bi kontrolirali svijet, ili okrivljivati cijeli židovski narod za politiku koju provodi izraelska vlada.¹
- Je li ciljana imovina mjesto od značaja za zajednicu, kao što je sinagoga, židovsko groblje, škola ili privatna imovina u židovskom vlasništvu?
- Je li imovina i prije bila ciljem antisemitskog napada?
- U slučaju napada na imovinu, je li na mjestu zločina ostavljen predmet ili simbol koji se može smatrati uvredljivim ili prijetećim, kao npr. nacistički simbol? Je li oskvrnut vjerski bitan predmet, poput Tore?

- Kakva je bila vrsta nasilja? Jesu li simboli koji predstavljaju židovstvo bili metom napada? Na primjer, je li kipa (jarmulka, kapica) bila uklonjena s muškarčeve glave?
- Pripada li osumnjičenik skupini koja promiče mržnju prema Židovima? Te skupine mogu uključivati različite krajnje desničarske skupine, ili skupine koje zagovaraju netoleranciju usmjerenu prema Židovima. Pokazuje li osumnjičenikova prošlost ili kazneni dosje da su počinili slična djela u prošlosti, uključujući i ona protiv drugih skupina?
- Pripada li osumnjičeni nekoj drugoj vjerskoj skupini, različitoj od žrtvine?
- Je li žrtva bila vidljivo prepoznatljiva kao Židov/ka, na primjer, muškarac koji nosi molitveni šal, osoba koja nosi tradicionalnu odjeću ili natpise na hebrejskom jeziku na svojoj odjeći ili nakitu?
- Je li žrtva bio vođa židovske zajednice, branitelj ljudskih prava koji radi sa židovskim zajednicama, ili osoba koja pruža zaštitu i sigurnost Židovima?
- Je li se incident dogodio na dan od posebne važnosti za osumnjičenog ili za židovsku zajednicu (npr. Međunarodni dan sjećanja na Holokaust, godišnjica terorističkog napada ili židovski blagdan)?
- Postoji li neki drugi jasan motiv? Nedostatak drugih motiva je također razlog za uzeti u obzir motiviranost predrasudama.

Antisemitski zločini iz mržnje trebaju se pratiti i evidentirati kao odvojena kategorija zločina. Kada je zločin počinjen s višestrukim predrasudnim motivima, svaka

od ovih predrasuda mora se evidentirati i riješiti tijekom istrage i kaznenog progona. Podatci o antisemitskim zločinima iz mržnje trebali bi biti razvrstani po spolu kako bi se bolje razumjelo u kojoj mjeri su Židovke i Židovi pogođeni takvim zločinima, te utvrditi odgovarajuće mjere za suzbijanje antisemitskih zločina iz mržnje. Tijekom istrage i rješavanja antisemitskih zločina iz mržnje važno je uzeti u obzir moguće višestruke identitete žrtve (poput vjere, etničke pripadnosti ili roda), jer to može imati značajne posljedice za pojedine žrtve.

Prijavljivanje antisemitskih zločina iz mržnje

Antisemitski zločini iz mržnje, kao i svi zločini iz mržnje nedovoljno se prijavljuju, a to može biti zbog niza različitih razloga. Žrtve možda nemaju povjerenja u vlasti, možda očekuju da se njihova prijava neće shvatiti ozbiljno, ili se možda boje daljnje viktimizacije od strane policijskih službenika.

Učinkovit pristup pravdi ostaje ključni izazov za žrtve kojim se države članice moraju

pozabaviti. Vlade imaju središnju ulogu u osiguravanju pristupa pravdi, od prve procjene žrtvinih potreba od strane policijskih službenika, pa sve do razvijanja mehanizama potpore za žrtve.

Mnoge židovske skupine civilnoga društva prepoznale su važnost praćenja zločina iz mržnje, uključujući to kao zagovarački alat, te razvijaju svoje kapacitete za praćenje putem terenskog informiranja i internetskog izvješćivanja.

Kako bi bili učinkoviti, policijski odgovori i vladine politike za suzbijanje antisemitskih zločina iz mržnje moraju biti utemeljeni na dokazima i zasnivati se na službenim podacima o zločinima iz mržnje, kao i na izvješćima civilnoga društva i međunarodnih organizacija. Povećana svijest javnosti o zločinima iz mržnje, evidentiranje zločina iz mržnje od strane država, mjere za poticanje prijavljivanja zločina od strane žrtava, te praćenje i izvješćivanje od strane civilnoga društva, će uvelike pomoći detaljnijem otkrivanju opsega problema, omogućujući tvorcima politike pronaći odgovarajuće odgovore.

Primjeri antisemitskih zločina iz mržnje

- Jedanaest vjernika ubijeno je u sinagogi tijekom jutarnje službe na šabat. Ozlijeđeno je šestoro ljudi, uključujući četiri policajca. Tijekom napada, prisutni su bili izloženi antisemitskim uvredama i prijetnjama smrću.
- Četvero ljudi je ubijeno, a 25 ih je držano kao taoci u košer supermarketu.
- Židovska obitelj napadnuta je u svom domu. Muškarac je bio zavezan, žena silovana, a stan opljačkan. Napadači su rabili izraze kao što su „Vi Židovi imate novca“, i „Vi Židovi držite novac kod kuće, ne u banci“.
- 85-ogodišnja žena, koja je preživjela Holokaust, izbodena je na smrt u svome domu prije nego što su ga zapalila dva počinitelja, koji su za žrtvu mislili da je bogata jer je Židovka.
- Šestero židovskih školaraca bili su izloženi antisemitskim psovkama i napadima.
- Svastika je urezana na ploču na školi. Na toj ploči je bilo navedeno da je škola posvećena Anni Frank.

¹ Države članice OEES-a su „nedvosmisleno izjavile da međunarodni događaji, uključujući situaciju na Bliskom istoku, nikada ne mogu opravdati antisemitizam.“ Ministarsko vijeće OEES-a, „Deklaracija o jačanju napora u borbi protiv antisemitizma“, Basel, 5. prosinca 2014. [MC.DOC/8/14], <https://www.osce.org/cio/130556?download=true>.

Što Vi možete učiniti?

Postoji niz organizacija koje pomažu žrtvama zločina iz mržnje. Tijela za ravnopravnost, uredi ombudsmana koji se bave diskriminacijom, udruge civilnoga društva i domaće židovske udruge igraju središnju ulogu u borbi protiv zločina iz mržnje. Ona služe kao vitalne veze između žrtava, zajednica i domaćih vlasti. Možete kontaktirati ove organizacije, domaće udruge za potporu ili uredi ombudsmana kako bi saznali više o antisemitskim zločinima iz mržnje:

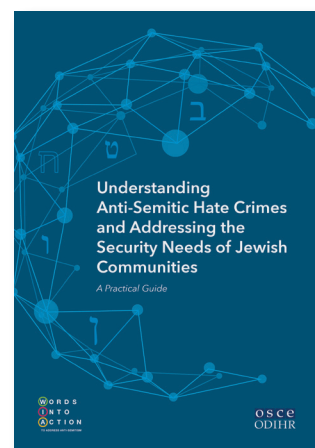
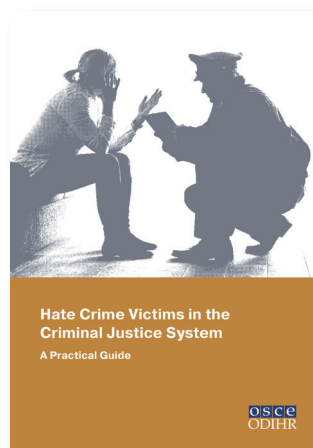
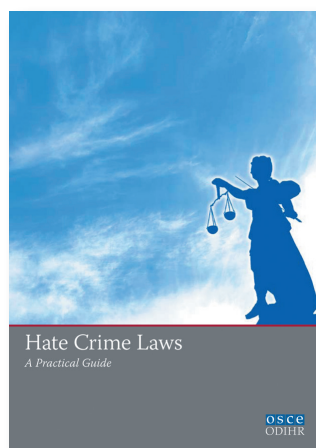
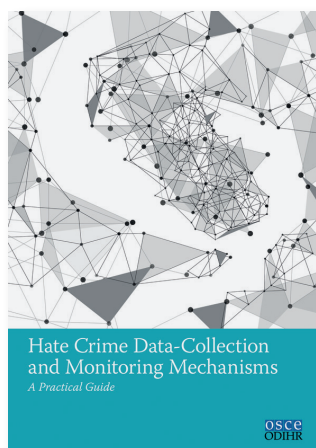
- Svjetski židovski kongres:
<https://www.worldjewishcongress.org/en>
- Europski židovski kongres:
<https://eurojewcong.org/>
- Antidifamacijska liga – Antisemitizam:
<https://www.adl.org/anti-semitism>
- Equinet – Europska mreža tijela za jednakost:
<http://www.equineteurope.org/>
- Međunarodni institut ombudsmana (IOI):
www.theioi.org.
- Europska mreža nacionalnih institucija za ljudska prava (ENNHRI): <http://ennhri.org/>

ODIHR-ovi vodiči o zločinima iz mržnje

ODIHR je prikupio dobre prakse država članica OEES-a u suočavanju sa zločinima iz mržnje, i podijelio ih je u brojnim publikacijama koje su dostupne na našoj internetskoj stranici: <https://www.osce.org/odihr/guides-related-to-hate-crime>

ODIHR je također izdao praktični vodič o „Razumijevanju antisemitskih zločina iz mržnje, odgovaranje na sigurnosne potrebe židovskih zajednica“, dostupno na: www.osce.org/odihr/317166

Saznajte više o antisemitskim zločinima iz mržnje i kako organizacije civilnoga društva mogu prijaviti incident ODIHR-u posjetom naše internetske stranice za Prijavu zločina iz mržnje na: www.hatecrime.osce.org

Više informacija:

Za detaljnije informacije o ODIHR-ovim inicijativama o zločinima iz mržnje i pregled cijelog raspona izvora i publikacija molim posjetite: www.osce.org/odihr/tolerance

Ured za demokratske institucije i ljudska prava OEES-a

ul. Miodowa 10
00-251 Varšava,
Poljska

Tel.: +48 22 520 0600
Fax: +48 22 520 0605
E-mail: tndinfo@odihr.pl

